



Avrupa Birliği tarafından finanse
edilmektedir



ÇALIŞTAY RAPORU

ÇEVRESEL SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VE SINIR ÖTESİ İŞ DİYALOğU İÇİN AKILLI TARIM

Smart Farming for Environmental Sustainability and Cross Border Business
Dialogue

Grant Scheme for Türkiye – EU Business Dialogue II (TEBD II)

Reference: TR2021/W1T7/A02/OT02-2

Activity: A 1.2.1. Organize a Workshop



30 Haziran – 1 Temmuz 2026

Kozan





Avrupa Birliği tarafından finanse
edilmektedir



PROGRAM

Gün 1 – Haziran 30, 2026

Saat	Oturum
09:00 – 09:30	Kayıt ve Karşılama Kahvesi
09:30 – 09:45	Açılış Konuşması (Doç. Dr. Fatih Çağatay BAZ)
09:45 – 10:00	Hoş Geldiniz Konuşması (Başkan Mustafa KANDEMİR)
10:00 – 10:15	Açılış Konuşması (Yerel Yönetim)
10:15 – 10:30	Proje Genel Bakışı, Amaçları ve Beklenen Sonuçlar (Proje Yönetim Ekibi)
10:30 – 11:00	Kahve Molası ve Ağ Oluşturma
11:00 – 11:45	Sunum 1: Sürdürülebilir Kaynak Yönetimi için Akıllı Tarım Teknolojileri (Uzman Konuşmacı)
11:45 – 12:30	Sunum 2: İklim Değişikliğine Uyum ve Sürdürülebilir Tarım Uygulamaları (Uzman Konuşmacı)
12:30 – 13:30	Öğle Yemeği Molası
13:30 – 14:15	Sunum 3: Su, Toprak ve Enerji Verimliliği için Dijital Araçlar (Tarım Teknolojisi Uzmanı)
14:15 – 15:00	Vaka Çalışması Oturumu: Sınır Bölgelerinde Başarılı Akıllı Tarım Uygulamaları (Uzman Konuşmacı)
15:00 – 15:15	Kahve Molası
15:15 – 16:15	İnteraktif Grup Çalışması: Tarımda Çevresel Zorluklar ve Akıllı Çözümler (Kolaylaştırıcılar)
16:15 – 16:45	Grup Sunumları (Katılımcı Gruplar)
16:45 – 17:00	1. Günüñ Özeti ve Tartışma (Moderatör)
17:00	1. Günüñ Sonu





Avrupa Birliği tarafından finanse
edilmektedir



Gün 2 – Temmuz 1, 2026

Saat	Oturum
09:30 – 10:00	Hoş Geldin Kahvesi ve 1. Günün Özeti (Moderatör)
10:00 – 10:45	Sunum 4: Tarım Sektöründe Sınır Ötesi İşbirliği Olanakları (Uzman)
10:45 – 11:30	Sunum 5: AB Yeşil Anlaşması ve Sürdürülebilir Tarımsal Değer Zincirleri (Politika Uzmanı)
11:30 – 11:45	Kahve Molası
11:45 – 12:30	Sunum 6: Akıllı Tarım ve İnovasyon için Finansman Fırsatları (Fonlama Uzmanı)
12:30 – 13:30	Öğle yemeği molası
13:30 – 14:30	Yuvarlak Masa Toplantısı: Sınır Ötesi İş Diyalogunun Güçlendirilmesi (Moderatör)
14:30 – 15:15	Tarımsal Paydaşlar (Katılımcılar) Arasında B2B Ağ Oluşturma Oturumu
15:15 – 15:30	Kahve Molası
15:30 – 16:30	Grup Çalışması: Ortak İşbirliği ve Proje Fikirlerinin Geliştirilmesi (Kolaylaştırıcılar)
16:30 – 17:00	Grup Çıktılarının ve Önerilerin Sunumu (Katılımcı Temsilcileri)
17:00 – 17:20	Çalıştay Sonuçlarının Kabulü ve Sonraki Adımlar (Proje Ekibi)
17:20 – 17:30	Kapanış Konuşması (Proje Ortakları)
17:30 – 18:00	Ağ Oluşturma Oturumu (Tüm Katılımcılar)





Avrupa Birliği tarafından finanse
edilmektedir



KATILIMCILAR

İsim	Kurum / Şirket
Mutlu Karataş	Kozan İlçe Tarım ve Orman Müdürü
Hacı Fatih Ateş	Ziraat Mühendisi
Derya Durak	Kozan İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü - Mühendis
Fatma Şener	Kozan İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü - Mühendis
Veyis Tuncer	Kozan İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü - Mühendis
Aynur Kara	Kozan İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü - Mühendis
Hatice Alıç	Kozan İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü - Mühendis
Yelda İlbeyli	Kozan Meslek Yüksekokulu – Öğretim Görevlisi
Gülsevim Tiring	Kozan Meslek Yüksekokulu – Öğretim Görevlisi
Mahir Atmış	Kozan Meslek Yüksekokulu – Öğretim Görevlisi
Ahmet Boz	Kozan Meslek Yüksekokulu – Öğretim Görevlisi
Yeşim Ahi	Ankara Üniversitesi – Öğretim Üyesi
Belgin Çakmak	Ankara Üniversitesi – Öğretim Üyesi
Hayri Kirişçi	Kozan İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü - Mühendis
Sibel Sarıcan	Kozan İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü - Mühendis
Mahmut Arık	Kozan İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü - Mühendis
Enes Samed Özser	Kozan İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü - Mühendis
Cuma Ali Ağca	Bio Tarım – Ziraat Mühendisi
Mehmet Ali Işık	Agro Işık Tarım – Ziraat Mühendisi
Şahin Güvel	Serbest Meslek





Avrupa Birliği tarafından finanse
edilmektedir



M. Fatih Açar	Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi – Öğretim Üyesi
Ayhan Yıldırım	Kozan İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü – Müdür Yardımcısı
Atakan Kemal Gökçe	Çiftçi
Emral Yücel	Çiftçi
Zafer Kırıl	Memur - Çiftçi
Mustafa Çürük	Turunçgil Üreticiler Birliği, Çiftçi
Bahadır Baz	Baz Tarım - Ziraat Mühendisi
Mustafa Baz	Çiftçi
Cemil Can Duran	Duran Tarım - Çiftçi
Hasan Sayılmaz	Memur - Çiftçi
Şinasi Tutar	Süt Ürünleri Üreticisi
Sinem Işık	Çiftçi
Ayşe Yaren Çinçik	Çiftçi
Melike Dağlı	Kozan Ticaret Odası
Merve Bülbül	Kozan Ticaret Odası – Proje Asistanı





Avrupa Birliği tarafından finanse
edilmektedir



Çevresel Sürdürülebilirlik ve Sınır Ötesi İş Diyaloğu için Akıllı Tarım

Çalıştay Tarihi: 30 Haziran – 01 Temmuz 2026

Süre: 2 Gün

Katılımcı Sayısı: 35

Kapsam: Akıllı tarım, çevresel sürdürülebilirlik, sınır ötesi iş birliği ve tarımsal değ er zincirleri

1. Giriş

“Çevresel Sürdürülebilirlik ve Sınır Ötesi İş Diyaloğu için Akıllı Tarım” başlıklı çalıştay, Avrupa Birliği tarafından desteklenen proje kapsamında 30 Haziran–01 Temmuz 2026 tarihlerinde gerçekleştirilmiştir. İki gün süren çalıştaya toplam 35 katılımcı iştirak etmiş; tarım sektörü, kamu, özel sektör, akademi ve ilgili paydaşlar arasında bilgi ve deneyim paylaşımının geliştirilmesi amaçlanmıştır.

Çalıştayın temel yaklaşımı, akıllı tarım teknolojilerinin çevresel sürdürülebilirliğin sağ lanmasındaki rolü ile birlikte, Türkiye ve Yunanistan baş ta olmak üzere sınır ötesi tarımsal iş birliği ve ticaret olanaklarının değ erlendirilmesine dayandırılmış tır.

Çalıştay boyunca teorik sunumların yanı sıra vaka çalışmaları, interaktif grup çalışmaları, yuvarlak masa toplantısı, B2B ağ oluşturma faaliyetleri ve ortak proje fikirlerinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar gerçekleştirilmiştir.

2. Çalıştayın Amaçları

Çalıştayın temel amaçları aşağıdaki şekilde belirlenmiştir:

- Akıllı tarım teknolojilerinin çevresel sürdürülebilirliğ e katkısını değ erlendirmek,
- Su, toprak ve enerji kaynaklarının daha verimli kullanılmasına yönelik dijital çözümleri tanıtmak,
- İklim değ işikliğine uyumlu tarımsal üretim modellerini tartışmak,
- Sınır ötesi tarımsal iş birliği olanaklarını ortaya koymak,
- Türkiye ve Yunanistan arasındaki tarımsal iş ve ticaret bağlantılarının geliştirilmesine katkı sağlamak,





Avrupa Birliği tarafından finanse
edilmektedir



- AB Yeşil Anlaşması ve sürdürülebilir tarımsal değeri zincirleri konusunda farkındalık oluşturmak,
- Akıllı tarım ve inovasyon alanındaki finansman olanaklarını tanıtmak,
- Tarımsal paydaşlar arasında B2B bağlantılar oluşturmak,
- Gelecekte gerçekleştirilebilecek ortak proje ve iş birliği fikirlerini geliştirmek,
- Çalıştay katılımcıları arasında sürdürülebilir bir sınır ötesi iş diyalogunun temelini oluşturmak.

3. Birinci Gün Faaliyetleri ve Sonuçları

3.1. Açılış ve Proje Tanıtımı

30 Haziran 2026 tarihinde gerçekleştirilen çalıştayın ilk günü kayıt ve karşılama faaliyetleriyle başlamıştır.

Açılış bölümünde Proje Yöneticisi Doç. Dr. Fatih Çağatay Baz tarafından gerçekleştirilen açılış konuşmasının ardından Kozan Ticaret Odası Başkanı Mustafa Kandemir ve yerel yönetim temsilcisi tarafından katılımcılara hitap edilmiştir.

Proje yönetim ekibi tarafından gerçekleştirilen “Proje Genel Bakışı, Amaçları ve Beklenen Sonuçlar” başlıklı sunumla projenin genel amacı, faaliyetleri, hedefleri ve beklenen çıktıları katılımcılara aktarılmıştır.

Bu bölüm, katılımcıların proje hakkında ortak bir anlayış geliştirmesine ve sonraki oturumların proje hedefleriyle ilişkilendirilmesine katkı sağlamıştır.

3.2. Akıllı Tarım ve Sürdürülebilir Kaynak Yönetimi

İlk teknik oturumlarda sürdürülebilir kaynak yönetimi için akıllı tarım teknolojileri, iklim değişikliğine uyum ve sürdürülebilir tarım uygulamaları ele alınmıştır.

Sunumlarda özellikle dijital teknolojilerin tarımsal üretimde kaynak kullanımının izlenmesi, üretim süreçlerinin optimize edilmesi ve çevresel etkilerin azaltılmasındaki rolü üzerinde durulmuştur.





Avrupa Birliği tarafından finanse
edilmektedir



Su, toprak ve enerji verimliliği için dijital araçların ele alındığı oturumda ise sensör teknolojileri, dijital izleme sistemleri, akıllı sulama uygulamaları ve veri temelli karar destek mekanizmalarının tarımsal üretime sağlayabileceği katkılar değerlendirilmiştir.

3.3. Vaka alışması

“Başarılı Akıllı Tarım Uygulamaları” başlıklı vaka çalışması oturumunda, bölgede uygulanabilecek akıllı tarım modelleri ve iyi uygulama örnekleri ele alınmıştır.

Bu oturum, akıllı tarım teknolojilerinin yalnızca üretim verimliliği açısından değil, aynı zamanda bölgede ekonomik iş birliğinin ve bilgi transferinin geliştirilmesi açısından da değerlendirilmesine olanak sağlamıştır.

3.4. İnteraktif Grup alışması

Günün son bölümünde gerçekleştirilen “Tarımda evresel Zorluklar ve Akıllı çözümler” konulu grup çalışmasında katılımcılar, tarımsal üretimde karşılaşılan çevresel sorunları ve bu sorunlara yönelik teknolojik çözüm seçeneklerini değerlendirmiştir.

alışmalar sırasında özellikle;

- Su kıtlığı ve verimli sulama,
- İklim değişikliği,
- Toprak verimliliğinin korunması,
- Enerji maliyetleri,
- Dijital teknolojilere erişim,
- Çiftçilerin teknoloji kullanma kapasitesi,
- Finansman ihtiyacı,
- Bilgi ve eğitim eksikliği gibi konular öne çıkmıştır.

Grup sunumları sonrasında gerçekleştirilen değerlendirmede, akıllı tarım teknolojilerinin çevresel sürdürülebilirliğe önemli katkılar sağlayabileceği; ancak teknolojilerin yaygınlaştırılması için eğitim, finansman, altyapı ve kurumsal iş birliğinin birlikte geliştirilmesi gerektiği vurgulanmıştır.





Avrupa Birliği tarafından finanse
edilmektedir



4. İkinci Gün Faaliyetleri ve Sonuçları

01 Temmuz 2026 tarihinde gerçekleştirilen ikinci gün programı, birinci günün değerlendirilmesiyle başlamış ve çalıştayın özellikle sınır ötesi iş birliği, AB politikaları, finansman, B2B ilişkiler ve ortak proje geliştirme boyutlarına odaklanmıştır.

4.1. Sınır Ötesi İş Birliği Olanakları

“Tarım Sektöründe Sınır Ötesi İşbirliği Olanakları” başlıklı sunumda, Türkiye ve Yunanistan’da faaliyet gösteren tarımsal paydaşlar arasında ticari, teknolojik ve kurumsal iş birliklerinin geliştirilmesine yönelik olanaklar değerlendirilmiştir.

Sınır ötesi iş birliğinin yalnızca ürün ticaretiyle sınırlı olmadığı; teknoloji transferi, bilgi paylaşımı, ortak yatırım, ortak proje geliştirme ve iyi uygulama paylaşımını da kapsayabileceği üzerinde durulmuştur.

4.2. AB Yeşil Anlaşması ve Sürdürülebilir Tarımsal Değer Zincirleri

İkinci teknik oturumda AB Yeşil Anlaşması ve sürdürülebilir tarımsal değer zincirleri ele alınmıştır.

Bu kapsamda sürdürülebilir üretim, kaynak verimliliği, çevresel performans, dijitalleşme ve tarımsal değer zincirlerinin dönüşümü arasındaki ilişkiler değerlendirilmiştir.

Katılımcılar açısından özellikle Avrupa pazarlarına erişimde sürdürülebilir üretim ve çevresel kriterlerin giderek daha önemli hâle gelmesinin, tarımsal işletmeler açısından hem uyum ihtiyacı hem de yeni iş fırsatları oluşturabileceği değerlendirilmiştir.

4.3. Finansman Fırsatları

Akıllı Tarım ve İnovasyon için Finansman Fırsatları başlıklı oturumda, akıllı tarım teknolojilerinin geliştirilmesi ve uygulanması için kullanılabilecek finansman mekanizmaları ele alınmıştır.

Bu oturum sonucunda, özellikle küçük ve orta ölçekli işletmelerin akıllı tarım yatırımlarına erişiminin kolaylaştırılması, proje hazırlama kapasitesinin geliştirilmesi ve kamu–özel sektör–akademi iş birliklerinin artırılmasının önemli olduğu değerlendirilmiştir.





Avrupa Birliği tarafından finanse
edilmektedir



5. Yuvarlak Masa Toplantısı

Sınır Ötesi İş Diyalogunun Güçlendirilmesi başlıklı yuvarlak masa toplantısı, çalıştayın önemli etkileşim bölümlerinden biri olmuştur.

Toplantıda katılımcılar, sınır ötesi ticaret ve iş birliğinin önündeki mevcut sorunları ve geliştirilebilecek iş birliği alanlarını değerlendirmiştir.

Tartışmalar çerçevesinde;

- Ticari bilgiye erişimin artırılması,
- İşletmeler arasında doğrudan iletişim kanallarının geliştirilmesi,
- Ortak B2B faaliyetlerinin düzenlenmesi,
- Dijital ticaret ağlarının oluşturulması,
- Ortak fuar ve etkinliklere katılım,
- Ortak proje geliştirme,
- Tarımsal teknoloji transferi,
- İyi uygulama paylaşımı önemli iş birliği alanları olarak değerlendirilmiştir.

6. B2B Ağ Oluşturma Oturumu

Çalıştayın ikinci gününde gerçekleştirilen B2B Ağ Oluşturma Oturumu, tarımsal paydaşların doğrudan iletişim kurmasına ve potansiyel ticari ve kurumsal iş birliklerini değerlendirmesine olanak sağlamıştır.

Bu oturum sayesinde katılımcıların ürün, hizmet, teknoloji ve proje fikirlerini birbirleriyle paylaşmaları ve gelecekteki iş birlikleri açısından yeni bağlantılar kurmaları hedeflenmiştir.

B2B faaliyetinin, proje kapsamında oluşturulması hedeflenen sınır ötesi dijital ve ticari ağın geliştirilmesi açısından önemli bir başlangıç oluşturduğu değerlendirilmiştir.





Avrupa Birliği tarafından finanse
edilmektedir



7. Ortak İş Birliği ve Proje Fikirlerinin Geliştirilmesi

İkinci günün öğleden sonraki bölümünde gerçekleştirilen grup çalışmasında katılımcılardan gelecekte uygulanabilecek ortak iş birliği ve proje fikirleri geliştirmeleri istenmiştir.

Çalışma sonucunda ortaya çıkan fikirlerin özellikle aşağıdaki alanlarda yoğunlaştığı değerlendirilmiştir:

1. Akıllı sulama ve su yönetimi
2. IoT tabanlı tarımsal izleme sistemleri
3. Yapay zekâ destekli tarımsal karar destek sistemleri
4. Sürdürülebilir tarımsal üretim
5. Çiftçiler için dijital eğitim programları
6. Türkiye–Yunanistan tarımsal B2B ağı
7. Ortak tarım teknolojileri projeleri
8. Sınır ötesi iyi uygulama paylaşımı
9. Tarım teknolojileri ve inovasyon alanında ortak girişimler
10. AB fonlarına yönelik ortak yeni proje geliştirme

Grup çıktılarının sunulmasının ardından katılımcıların önerileri değerlendirilmiş ve gelecekteki proje faaliyetleri açısından kullanılabilecek bir fikir havuzu oluşturulmuştur.

8. Katılımcı Görüşleri ve Çalıştay Bulguları, Çalıştayda Öne Çıkan Temel Bulgular

Çalıştay kapsamında farklı tartışma gruplarında sürdürülebilir tarım, akıllı tarım teknolojilerinin yaygınlaştırılması ve sınır ötesi ticaret süreçleri üzerine görüş alışverişinde bulunulmuştur. Katılımcı değerlendirmeleri, çevresel sürdürülebilirliğin yalnızca üretim süreçlerinin çevreye duyarlı hâle getirilmesiyle sınırlı olmadığını; aynı zamanda teknolojik dönüşüm, ekonomik koşullar, bilgi ve beceri düzeyi, altyapı, finansmana erişim ve sınır ötesi iş birliği gibi birbirini tamamlayan unsurların birlikte ele alınması gerektiğini ortaya koymuştur.





Avrupa Birliği tarafından finanse
edilmektedir



İki günlük çalışmalar sonucunda aşağıdaki temel bulgular ortaya çıkmıştır:

8.1. Akıllı tarım çevresel sürdürülebilirliğin önemli araçlarından biridir.

Dijital sensörler, akıllı sulama, veri analitiği ve diğer dijital çözümlerin su, toprak ve enerji kullanımının daha etkin yönetilmesine katkı sağlayabileceği değerlendirilmiştir.

8.2. Teknolojiye erişim kadar insan kapasitesi de önemlidir.

Akıllı tarım teknolojilerinin yaygınlaştırılması için çiftçilerin ve tarımsal işletmelerin dijital becerilerinin geliştirilmesi ve uygulamalı eğitimlerin artırılması gerektiği ortaya konmuştur.

8.3. Finansman önemli bir ihtiyaçtır.

Özellikle KOBİ'ler ve küçük ölçekli üreticiler açısından teknoloji yatırımlarının maliyetlerinin önemli bir engel oluşturabileceği; uygun finansman ve destek mekanizmalarının geliştirilmesine ihtiyaç olduğu değerlendirilmiştir.

8.4. Sınır ötesi iş birliği yeni fırsatlar yaratabilir.

Türkiye ve Yunanistan'daki tarımsal paydaşların bilgi, teknoloji, ürün, hizmet ve proje geliştirme alanlarında daha güçlü bağlantılar kurmasının karşılıklı fayda sağlayabileceği değerlendirilmiştir.

8.5. Dijital ağların geliştirilmesine ihtiyaç vardır.

Paydaşların birbirleriyle sürekli iletişim kurabilecekleri dijital platform ve ağların oluşturulması, sınır ötesi iş diyalogunun çalıştay sonrasında da devam ettirilmesi açısından önemli görülmüştür.

Çalıştay Katılımcı Görüşlerine Dayalı SWOT Analizi

Güçlü Yönler (Strengths)

- Tarım sektörünün bölgesel ekonomide önemli bir yere sahip olması
- Üreticilerde sürdürülebilir ve verimli üretime yönelik artan farkındalık
- Akıllı sulama, IoT sensörleri, uzaktan izleme ve veri analitiği gibi teknolojilerin kullanılabilir olması





Avrupa Birliği tarafından finanse
edilmektedir



- Türkiye ve Yunanistan arasında mevcut ticari ve kurumsal ilişkilerin bulunması
- Kozan Ticaret Odası, üniversiteler, kamu kurumları ve özel sektör arasında iş birliği potansiyelinin bulunması
- Tarımsal üretimde kaynak verimliliğini artırabilecek önemli bir teknoloji potansiyeli
- Sınır ötesi bilgi ve deneyim paylaşımı için kurumsal platformların oluşturulabilir olması
- Çiftçiler, KOBİ'ler ve uzmanlar arasında ortak çalışma kapasitesinin geliştirilebilir olması

Zayıf Yönler (Weaknesses)

- Akıllı tarım teknolojilerinin başlangıç yatırım maliyetlerinin yüksek olması
- Çiftçilerin dijital ve teknolojik bilgi düzeylerinin farklılık göstermesi
- Kırsal alanlarda internet, iletişim ve teknik altyapının yetersiz kalabilmesi
- Üreticilerin teknoloji yatırımları için finansmana erişimde yaşadığı güçlükler
- Nitelikli teknik personel ve tarımsal teknoloji danışmanlığına erişimin sınırlı olması
- Farklı mevzuat, standart ve sertifikasyon uygulamalarının ticaret süreçlerini zorlaştırması
- Üretim, kalite ve ticaret verilerinin yeterince dijital ve entegre olmaması
- Küçük ve parçalı işletme yapısının teknoloji yatırımlarını zorlaştırması

Fırsatlar (Opportunities)

- AB'nin yeşil ve dijital dönüşüm politikalarının sunduğu finansman ve iş birliği imkânları
- Yapay zekâ, IoT, sensörler ve büyük veri teknolojilerindeki hızlı gelişmeler
- Türkiye–Yunanistan arasında sınır ötesi tarımsal iş birliği ve ticaret ağlarının geliştirilmesi
- Ortak pilot akıllı tarım uygulamalarının ve demonstrasyon alanlarının kurulması
- Çiftçiler ve KOBİ'ler için ortak eğitim ve kapasite geliştirme programlarının uygulanması
- Dijital B2B platformları ve sınır ötesi dijital ticaret ağlarının oluşturulması
- Tarımsal ürünlerde dijital izlenebilirlik ve ortak kalite standartlarının geliştirilmesi
- Ortak AB projeleri aracılığıyla finansman, teknoloji ve bilgi transferinin artırılması





Avrupa Birliği tarafından finanse
edilmektedir



- Sürdürülebilir üretim yapan işletmeler için yeni pazarlara erişim olanaklarının artması

Tehditler (Threats)

- İklim değışikliği ve aşırı hava olaylarının tarımsal üretim üzerindeki etkisinin artması
- Su kaynaklarının azalması ve kuraklık riskinin artması
- Tarımsal girdi ve enerji maliyetlerindeki artış
- Siber güvenlik ve tarımsal verilerin gizliliğine ilişkin riskler
- Teknolojik dönüşümden küçük üreticilerin yeterince yararlanamaması
- Teknolojilerin hızlı değışmesi nedeniyle yapılan yatırımların kısa sürede eskiyebilmesi
- Ülkeler arasındaki mevzuat ve uygulama farklılıklarının devam etmesi
- Küresel tarım piyasalarındaki fiyat ve tedarik zinciri dalgalanmaları
- Dijital altyapıya erişimde bölgesel eşitsizliklerin derinleşmesi

Çalıştay kapsamında yapılan değerlendirmeler, bölgenin tarımsal üretim kapasitesi, kurumsal iş birliği potansiyeli ve teknolojik uygulamalara yönelik fırsatları önemli güçlü yönler olarak ortaya koymaktadır. Buna karşılık, finansman, teknik bilgi, dijital altyapı ve mevzuat uyumu konularındaki eksiklikler dönüşümün önündeki temel zayıflık alanlarını oluşturmaktadır.

Özellikle AB' nin yeşil ve dijital dönüşüm politikaları, Türkiye-Yunanistan iş birliği, akıllı tarım teknolojilerindeki gelişmeler ve ortak proje olanakları önemli fırsatlar sunmaktadır. Bu anlamda Kozan Ticaret Odası ve Larissa Ticaret Odası bu proje aracılığı ile fırsatlardan birlikte yararlanabilecektir. Ancak iklim değışikliği, su kıtlığı, artan üretim maliyetleri, siber güvenlik ve küçük üreticilerin dijital dönüşüm dışında kalma riski dikkate alınması gereken temel tehditlerdir.

Bu çerçevede Kozan' da gerçekleştirilen çalıştayın SWOT analizi teknoloji, finansman, eğitim, kurumsal iş birliği, sınır ötesi ticaret bileşenlerinin birlikte ele alındığı bütünleşik bir yaklaşımın gerekli olduğunu göstermektedir. Özellikle Türkiye ve Yunanistan' daki ilgili kurumların ortak pilot uygulamalar, eğitim programları, dijital B2B ağları ve bilgi paylaşım mekanizmaları geliştirmesi, SWOT analizinde belirlenen fırsatların somut faaliyetlere dönüştürülmesine katkı sağlayabilir.





Avrupa Birliği tarafından finanse
edilmektedir



9. Çalıştay Sonuçları ve Öneriler

Çalıştay kapsamında gerçekleştirilen sunumlar, tartışmalar, grup çalışmaları ve B2B faaliyetleri sonucunda aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir:

- Türkiye ve Yunanistan'daki tarımsal paydaşları bir araya getirecek sınır ötesi dijital iş ağı oluşturulmalıdır.
- Akıllı tarım teknolojilerinin uygulanmasına yönelik pilot uygulamalar desteklenmelidir.
- Çiftçiler ve KOBİ'ler için uygulamalı akıllı tarım eğitimleri düzenlenmelidir.
- IoT, yapay zekâ, sensör ve veri analitiği teknolojilerinin tarımsal üretimde kullanımına yönelik kapasite geliştirme faaliyetleri artırılmalıdır.
- Su ve enerji verimliliğine yönelik akıllı tarım uygulamalarına öncelik verilmelidir.
- Türkiye ve Yunanistan arasında ortak AB projeleri geliştirilmelidir.
- Tarım sektöründeki işletmelerin B2B bağlantılarını güçlendirecek etkinlikler düzenli hâle getirilmelidir.
- Ortak fuar, konferans, çalıştay ve iş heyeti faaliyetleri artırılmalıdır.
- Tarım teknolojileri alanında iyi uygulama ve bilgi paylaşım mekanizmaları oluşturulmalıdır.
- Akıllı tarım yatırımları için mevcut ulusal ve uluslararası finansman kaynaklarına erişim konusunda danışmanlık ve bilgilendirme faaliyetleri yürütülmelidir.

10. Sonraki Adımlar

Çalıştay sonunda, elde edilen sonuçların yalnızca etkinlik süresiyle sınırlı kalmaması ve proje kapsamında sürdürülebilir bir iş birliği mekanizmasına dönüştürülmesi gerektiği değerlendirilmiştir.

Bu kapsamda aşağıdaki sonraki adımlar öne çıkmıştır:





Avrupa Birliği tarafından finanse
edilmektedir



Öncelikli Faaliyet

Sınır ötesi dijital ağın geliştirilmesi

B2B görüşmelerinin devam ettirilmesi

Ortak proje fikirlerinin olgunlaştırılması

Akıllı tarım eğitimleri

Pilot akıllı tarım uygulamaları

Ortak etkinlikler ve fuarlar

İyi uygulama paylaşımı

Finansman bilgilendirme faaliyetleri

Beklenen Sonuç

Sürekli iletişim ve bilgi paylaşımı

Yeni ticari bağlantılar

Yeni AB proje başvuruları

Dijital kapasitenin geliştirilmesi

Teknolojilerin sahada test edilmesi

İş ve ticaret bağlantılarının artırılması

Bilgi ve teknoloji transferi

Akıllı tarım yatırımlarının desteklenmesi

11. Çalıştayın Genel Değerlendirmesi

İki gün boyunca gerçekleştirilen çalıştay, çevresel sürdürülebilirlik, akıllı tarım ve sınır ötesi iş diyalogu konularını ortak bir platformda ele alarak farklı paydaşlar arasında bilgi ve deneyim paylaşımına imkân sağlamıştır.

Toplam 35 katılımcının yer aldığı çalıştayda, teorik bilgi aktarımının yanı sıra grup çalışmaları, vaka değerlendirmeleri, yuvarlak masa toplantısı ve B2B ağ oluşturma faaliyetleri gerçekleştirilmiştir. Böylece katılımcıların yalnızca bilgi edinmesi değil, aynı zamanda potansiyel iş ve proje ortaklarıyla iletişim kurması sağlanmıştır.

Çalıştayın genel değerlendirmesi sonucunda, akıllı tarım teknolojilerinin çevresel sürdürülebilirlik hedeflerine ulaşmada önemli bir araç olduğu; ancak bu potansiyelin ortaya çıkarılması için teknoloji, insan kaynağı, finansman, dijital altyapı ve sınır ötesi iş birliğinin birlikte ele alınması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Ayrıca Türkiye ve Yunanistan'daki ilgili kurum, işletme ve diğer paydaşlar arasındaki iletişimin çalıştay sonrasında da sürdürülmesi; ortak proje geliştirme, B2B bağlantıları, bilgi paylaşımı ve akıllı tarım uygulamalarının yaygınlaştırılması yönünde somut faaliyetlerin devam ettirilmesi gerektiği ortaya konmuştur.

12. Kapanış

01 Temmuz 2026 tarihinde gerçekleştirilen sonuç değerlendirmesi ve kapanış oturumunda çalıştay boyunca ortaya çıkan görüşler ve öneriler proje ekibi tarafından değerlendirilmiştir. Çalıştay çıktılarının proje faaliyetlerinin sonraki aşamalarında dikkate





Avrupa Birliği tarafından finanse
edilmektedir



alınması ve oluşturulan paydaş ağının sürdürülebilir biçimde geliştirilmesi konusunda ortak bir yaklaşım ortaya konmuştur.

Çalıştay, katılımcıların gelecekteki iş, proje ve bilgi paylaşımı faaliyetlerinde iletişimlerini sürdürmeleri yönündeki değerlendirmelerinin ardından gerçekleştirilen ağ oluşturma oturumu ile tamamlanmıştır.

Sonuç olarak çalıştay; akıllı tarım, çevresel sürdürülebilirlik ve sınır ötesi iş birliği alanlarında paydaşlar arasında bilgi paylaşımını güçlendirmiş, potansiyel B2B bağlantıların kurulması için ön çalışmalara katkı sağlamış ve gelecekte geliştirilebilecek ortak proje ve iş birliği faaliyetleri için somut bir zemin oluşturmıştır.

